

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI
TERÜLETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
☒ 4024 Debrecen, Piac u. 54., ☎: 52/507-524
e-mail: valasztas@hbmo.hu

58/2024. (VI. 14.) TVB

Határozat

A Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Választási Bizottság a Bódi Judit polgármesterjelölt (lakcíme: _____; személyi azonosítója: _____) által a Hajdúnánás Város Helyi Választási Bizottsága 57/2024. (VI. 08.) HVB számú határozata és a Bódi Judit polgármesterjelölt (lakcíme: _____; személyi azonosítója: _____), valamint a Hásás Zoltán egyéni képviselőjelölt (lakcíme: _____; személyi azonosítója: _____) által a Hajdúnánás Város Helyi Választási Bizottsága 58/2024. (VI. 09.) HVB számú határozata ellen benyújtott fellebbezések alapján

Hajdúnánás Város Helyi Választási Bizottságának 57/2024. (VI. 09.) számú HVB határozatát, továbbá 58/2024. (VI. 09.) HVB számú határozatát megváltoztatja és a kifogást elutasítja.

A határozat ellen a döntéstől számított három napon belül a Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Választási Bizottsághoz benyújtott, de a **Kúriához** (Kúria címe: 1055 Budapest, Markó utca 16., levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 35.) címzett bírósági felülvizsgálati kérelemnek van helye.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet benyújtani úgy, hogy az legkésőbb **2024. június 17. 16.00 óráig** a Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Választási Bizottsághoz megérkezzen.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthatja be személyesen vagy levélben, illetve olyan elektronikus dokumentumként, amelyet a kérelem benyújtójának jogi képviselője vagy jogi szakvizsgálóval rendelkező személy esetében a kérelem benyújtója minősített elektronikus aláírásával látott el. Ha a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet elektronikus dokumentumként nyújtja be, annak mellékleteit a kérelmező oldalhú másolatban elektronikus okirati formába alakítja.

A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy - a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával - saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat.

A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

A bírósági felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia kell:

- a kérelem - a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 223. § (3) bekezdés szerinti - alapját,
- a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét),
- a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló igazolványának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A bírósági felülvizsgálati kérelem tartalmazhatja a kérelem benyújtójának elektronikus levélcímét vagy postai értesítési címét.

A bírósági felülvizsgálati kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

Indokolás

Az 57/2024. (VI. 08.) HVB számú határozat életútja:

Először Bódi Judit (Kérelmező) nyújtott be kifogást 2024. június 05. napján Szólláth Tibor polgármesterrel szemben arra hivatkozással, hogy a polgármester a 2024. június 3. napján kelt és ezt követően a településen terjesztett és kézbesített (a postaládákban elhelyezésre került) levelében, amely Hajdúnánás Város Önkormányzatának címerét ábrázolja fejlécében, illetve amelyet polgármesterként írt alá, megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt, a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség alapelvét.

A sérelmezett levélben ugyanis, mely megítélése szerint tartalma alapján a Ve. 141. §-a szerinti kampánykiadványnak minősül, a polgármester az önkormányzati választáson Nagyné Legény Ildikó polgármesterjelölt támogatására buzdította a lakosokat, melyet álláspontja szerint a helyi közhatalom megtestesítőjeként nem tehetett volna meg.

Beadványában hivatkozott több kúriai döntésre, melyekben a Kúria kifejtette, hogy a helyi közhatalmat megtestesítő helyi önkormányzatok választási kampánytevékenységet nem folytathatnak.

A polgármester viszont a polgármesterjelöltek között kialakult versenyhelyzetet levelével befolyásolja, a különbségek növelése irányába hat, mert kizárólag az egyik polgármesterjelölt, nevezetesen Nagyné Legény Ildikó támogatására buzdít, ami felerősítő módon hat esélyeire a többi polgármesterjelölttel szemben. Ebből eredően pedig a jelöltek közötti esélyegyenlőség megbomlott, mert Nagyné Legény Ildikó polgármesterjelölt a kampányidőszakban a helyi közhatalom olyan támogatásában részesült, ami őt ésszerű indok nélkül privilegizálja más jelöltekhez képest, tekintettel arra, hogy a hajdúnánási önkormányzat, mint helyi közhatalom a választási kampányban semleges pozícióját feladta.

A kifogásban kérte a HVB-t, hogy a Ve. 218. § (2) bekezdésének a) pontja alapján állapítsa meg a jogsértést, b) pontja alapján tiltsa el a polgármestert a további jogsértéstől, illetve a d) pont alapján szabjon ki vele szemben bírságot, mivel véletlenül ilyen jogszabálysértést elkövetni nem lehet.

A Helyi Választási Bizottság az ezt követően meghozott 57/2024. (VI. 08.) HVB számú határozatában a Ve. 215. § c) pontja alapján a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mivel álláspontja szerint az nem tartalmazta a Ve. 212. § (2) bekezdésében foglaltakat.

Döntését arra alapozta, hogy a Bódi Judit aláírásával benyújtott kifogás nem érkezhetett Bódi Judit választópolgártól, mivel annak több adata azt támasztja alá, hogy azt Bódi Judit az Összefogás Hajdúnánásért Egyesület képviselőjében nyújtotta be.

A HVB meglátása szerint ezt támasztja alá az a tény, hogy az email cím, ahonnan a kifogást benyújtották, az Összefogás Hajdúnánásért Egyesület domain-hez tartozik. Az egyesület hivatalos, a TVB által nyilvántartásba vett email címe: osszefogas@hajdunanasert.hu, míg a benyújtó személy email címe: [\[redacted\]@ \[redacted\].hu](mailto: [redacted]@ [redacted].hu).

Szintén bizonyítottnak látta mindezt a HVB az alapján, hogy a kifogástevő levelezési címe azonos az Egyesület székhely címével, valamint, hogy ő az Egyesület elnöke és annak a választás során nyilvántartásba vett polgármesterjelöltje.

Mindebből azt a következtetést vonta le a HVB, hogy a kifogás valójában az Összefogás Hajdúnánásért Egyesület, mint jelölő szervezet által benyújtott beadvány, viszont ebből adódóan az nem tartalmazza az Egyesület, mint valódi benyújtó nevét, székhelyét és bírósági nyilvántartásba vételi számát, melyek a Ve. 212. § (2) bekezdés c) és d) pontjai alapján a kifogás kötelező tartalmi elemei, ezáltal pedig a Ve. 215. § c) pontja értelmében érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak van helye.

Kérelmező 2024. június 14.-én 14:32 órakor nyújtott be fellebbezést a HVB 57/2024. (VI. 08.) számú HVB határozatával szemben, melyben előadta, hogy a HVB döntése iratellenes és teljesen abszurd, mert ezzel a HVB azt mondta ki, hogy ő nem Bódi Judit választópolgár, hanem az Egyesület képviselője. Tény azonban, hogy ő Bódi Judit választópolgár és az Egyesület, mint jelölő szervezet képviselője egy személyben, a HVB mégis önkényesen és iratellenesen döntött a kifogástevő személyének „átminősítésekor”. A személyi azonosítószáma megadásával éppen

ő maga tette egyértelművé, hogy a kifogást választópolgárként és nem az egyesület képviselőjeként nyújtotta be, illetve beadványában sehol nem említette az Egyesületet, csak a saját természetes nevét.

Álláspontja szerint az elsőfokú határozat indokolásából az olvasható ki, hogy a saját kifogása benyújtójának személyét nem ő határozza meg, hanem az Egyesület székhelye, az abban betöltött tisztsége. Véleménye szerint ez a HVB álláspont abszurd és jogellenes, mert a Ve. ilyen előírást nem tartalmaz.

Sérelmezte továbbá az email címe vonatkozásában tett megállapítást, mivel az email cím megadása a Ve. alapján egyrészt opcionális, másrészt nincs arra vonatkozóan jogszabályi korlát, hogy milyen email címet lehet a beadványban megadni, így az lehetett az egyesületi email címe is.

A HVB mindezzel megsértette a Ve. 14. § (1) bekezdésében vele szemben rögzített, a törvényesség biztosítása és pártatlanság követelményét, a Ve. 212. § (2) – (3) bekezdéseit, valamint a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás követelményét.

Mindezek alapján kérte a TVB-t, hogy a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján az elsőfokú határozatot oly módon változtassa meg, hogy a kifogásnak teljes terjedelmében adjon helyt.

Az 58/2024. (VI. 08.) HVB számú határozat életútja:

Hásás Zoltán (Kérelmező2) is kifogást nyújtott be 2024. június 09. napján a HVB-nél Szólláth Tibor polgármesterrel szemben a Kérelmező1 által benyújtott, az előzőek szerint részletezett kifogással szó szerint azonos tartalommal, azzal a különbséggel, hogy a jogorvoslati határidő megtartottságának kapcsán előadta, hogy a polgármester sérelmezett levelének terjesztése 2024. június 3-tól június 6-ig tartott, így a jogsértés elkövetésének utolsó időpontjaként a Ve. 209. § (2) bekezdésére hivatkozással 2024. június 06. napját jelölte meg.

A kifogás alapján a HVB a tényállásmegállapítási kötelezettsége körében azt állapította meg, hogy a kifogásban a beadványozó a jogszabálysértés elkövetése időpontjaként 2024. június 3-i levélkelteztést jelöl meg, illetve annak június 3-6. napja közötti terjesztését, azonban a kifogást 2024. június 9-én nyújtotta be.

A levélkelteztésnek, illetve a terjesztés megkezdése időpontjának pedig azért tulajdonított kiemelt jelentőséget, mert álláspontja szerint a polgármesteri levél nyomtatott sajtóterméknek minősül, mely esetben a Ve. 209. § (3) bekezdése értelmében a jogszabálysértés elkövetése időpontjának a sajtótermék megjelenésének napja minősül. Mivel pedig a polgármesteri levél, mint véleménye szerint nyomtatott sajtótermék megjelenésének időpontja a kifogásból kitűnően 2024. június 3. napjára tehető, ezért az ehhez képest rendelkezésre álló, a Ve. 209. § (1) bekezdése szerinti 3 napos jogorvoslati határidő 2024. június 6. napján lejárt, ezért a június 9. napján benyújtott kifogás elkésztnek tekinthető.

A HVB az 58/2024. (VI. 09.) HVB számú határozatában ezért a Ve. 215. § b) pontja alapján a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mivel álláspontja szerint az elkésztett.

Bódi Judit (Kérelmező1) 2024. június 12. napján 13:42 órakor, Hásás Zoltán (Kérelmező2) 2024. június 12. napján 14:17 órakor emailben nyújtották be fellebbezéseiket Hajdúnánás Város Helyi Választási Bizottságánál, annak 58/2024. (VI. 09.) HVB számú határozatával szemben, melyet egyidejűleg másolatban a Területi Választási Bizottság részére is megküldtek.

Ettől függetlenül a fellebbezéseket a HVB titkársági feladatait ellátó helyi választási iroda 2024. június 12. napján 14:13 és 14:35 órakor külön-külön is felterjesztette a fellebbezések elbírálására hatáskörrel rendelkező Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Választási Bizottsághoz, melyhez egyidejűleg csatolta az ügy előzményi iratanyagát.

Az említett fellebbezések bár külön-külön kerültek ugyan benyújtásra, de tartalmilag szóról szóra azonosak.

Ebben előadták, hogy a HVB megsértette a Ve. 14. § (1) bekezdésében vele szemben követelményként előírt törvényesség biztosítása és pártatlanság biztosítása kötelezettségét, megsértette és tévesen értelmezte a Ve. 148. § (1) bekezdését, amikor a polgármesteri levelet a Ve. szerinti egyértelmű fogalom ellenére sajtótermékeknek minősítette, tévesen értelmezve és megsértve ezáltal a Ve. 209. §-ában a kifogás, mint jogorvoslati kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő szabályait.

Mіндеzek alapján kérték a TVB-t, hogy a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján az elsőfokú határozatot oly módon változtassa meg, hogy a kifogásnak teljes terjedelmében adjon helyt.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Választási Bizottság a következőket állapította meg:

A Ve. 221. § (1) bekezdése értelmében a választási bizottság elsőfokú határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be fellebbezést. A Ve. hivatkozott jogszabályi rendelkezése alapján, a másodfokon eljáró szervnek először azt szükséges vizsgálnia, hogy a fellebbezést az ügyben érintett személy nyújtotta-e be.

A TVB ebben a körben megállapította, hogy a Kérelmezők fellebbezéseikben egyértelműen hivatkoznak arra, hogy azt, mint az ügyben érintett polgármesterjelölt (Kérelmező1), illetve egyéni képviselőjelölt (Kérelmező2) nyújtják be, így az el nem bírált, kampányszabálysértéssel összefüggő kifogás jelöltkénti jogaikra és kötelezettségeikre kihat, ily módon Kérelmezők az ügyben érintett személynek minősülnek.

A Ve. 223. § (3) bekezdése értelmében fellebbezést jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet benyújtani.

A Ve. 224. § (3) bekezdése alapján a fellebbezésnek tartalmaznia kell:

- a) a kérelem 223. § (3) bekezdése szerinti alapját,
- b) a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét),
- c) a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve, ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló igazolványának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontja alapján a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha nem tartalmazza a 224. § (3) bekezdésében foglaltakat.

A TVB álláspontja szerint a fellebbezés megfelel a Ve. által előírt tartalmi és alaki követelményeknek, ezért azt érdemben vizsgálta, az alábbiak szerint:

A két külön, de érdemében azonos ügygel kapcsolatos HVB határozat elleni fellebbezések egy eljárásban történő elbírálása (az ügyek egyesítése):

Bár két különálló határozatról, és az azok ellen benyújtott három külön fellebbezésről van szó, de azok mindegyike ugyanazon kampánytevékenységgel kapcsolatos, azaz érdemüket tekintve egy ügynek minősülnek, ezért a TVB a két határozat elleni fellebbezéseket egy eljárásban bírálta el, a kétszeres értékelés tilalma (ne bis in idem) alapelveinek érvényre juttatása érdekében.

Ezen döntése meghozatalánál nagymértékben támaszkodott a Nemzeti Választási Bizottság gyakorlatára, amely legátfogóbban 354/2024. számú döntésében jelenik meg.

Az NVB a 354/2024. számú határozatában a következőket rögzítette az ilyen jellegű esetek egy eljárásban történő elbírálása kapcsán:

„[100] A Ve. 217. § (1) bekezdése szerint a választási bizottság együttes vizsgálat és elbírálás végett elrendelheti azoknak az előtte folyamatban lévő ügyeknek az egyesítését, amelyeknek tárgya egymással összefügg. A Ve. 230/A. §-a szerint továbbá az ugyanazon elsőfokú határozat ellen benyújtott fellebbezéseket a választási bizottság egy eljárásban is elbíráhatja.

[101] A Kúria joggyakorlata szerint az ügyek Ve. 217. § (1) bekezdés szerinti egyesítése nem kötelezettség, pusztán lehetőség, vagyis az egyesítés elmulasztása jogorvoslati eljárásban nem kérhető számon [Kúria Kvk.VI.39.423/2022/6., Kvk.V.39.422/2022/3., Kvk.V.39.421/2022/5. számú végzései]. A Kúria azonban hangsúlyozza azt is, hogy az egyesítés elmaradása esetén a jogorvoslati kérelemnek tartalmaznia kell arra vonatkozó előadást, hogy az ügyek tárgya összefügg egymással [Kúria Kvk.VI.39.423/2022/6. és Kvk.V.39.422/2022/3. számú végzése].

[103] Az egymással összefüggő tárgyú ügyek egyesítése azon okból célszerű, mert azonos történeti tényállású kifogásokban különülten megjelölt tényeket, állított jogsérelmeket a választási bizottság együttesen értékelheti. Ezzel szemben a külön tárgyalta kifogásoknál ugyan figyelemmel lehet korábbi döntésére, de az alapul fekvő kifogások elbírálását követően külön döntések meghozatalára kerül sor.

[104] Az NVB megítélése szerint tételes törvényi szabály hiányában több, ugyanazon sajtótermék ugyanazon lapszámainak kiegyensúlyozatlanságát állító, közel azonos időben benyújtott jogorvoslati kérelem vonatkozásában sem köteles a hatáskörrel rendelkező választási bizottság az ügyek egyesítésére, azonban ilyen körülmények között is tekintettel kell lennie arra, hogy a kettős értékelés tilalmát a sorrendben későbbi kifogás elbírálása során nem sértheti meg.

[105] A kettős értékelés tilalma az NVB és a Kúria következetes joggyakorlata szerint a választási eljárásban kiemelt jelentőséggel bír a média-jogorvoslatok vonatkozásában. A ne bis in idem elve nemcsak a büntetőjog területén érvényesül, ugyanazon cselekmény fogalma alatt pedig a történeti tényállás azonosságát kell érteni. A ne bis in idem elv követelménye a döntés véglegességéhez kapcsolódik. Ez alapján egy olyan lapszám vonatkozásában jogsértés megállapítására nincs mód, amely vonatkozásában egy korábbi döntés ugyanezen jogsértést már megállapította [118/2019. (V. 17.) NVB határozat].

[106] Közel azonos időpontban benyújtott, azonos tárgyú kifogások elkülönített módon történő elbírálását követően a jogorvoslati lehetőségek kimerítésétől, illetve a jogorvoslati eljárások időbeliségétől függően előállhat olyan helyzet, hogy kettő vagy több jogalkalmazói döntés egymástól függetlenül ugyanazt a cselekményt értékeli jogsértőnek. Amennyiben a később eljárt jogalkalmazó észleli, hogy eljárása a kettős értékelés tilalmát megsértené, lehetőség nyílik arra, hogy az alkalmazandó szankciót összehangolja [18/2022. (VIII. 1.) AB határozat, Indokolás (93)], ugyanakkor figyelemmel kell lenni arra is, hogy a kifogás nem maradhat elbírálatlan.

[108] A jogorvoslati jog tartalmára és gyakorlásának kereteire vonatkozó gyakorlat ismeretében a Kúria szerint egyidejűleg ugyanazon tárgyú ügyek eltérő jogorvoslati fórumrendszerben történő intézése nem eredhet a jogban való tévedésből. Ellenkező esetben a választási bizottság egyedi döntésének függvényévé válik a fél (kifogást tevő) jogorvoslati joga, ami pedig ellentétes lenne az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett, az egyes jogintézmények kiszámítható működésére vonatkozó alkotmányos követelménnyel {9/1992. (I.30.) AB határozat, ABH 1992, 59., 65., megerősítette a 33/2014. (XI.7.) AB határozat Indokolás [32], 5/2020. (I.29.) AB határozat Indokolás [37], 18/2022. (VIII.1.) AB határozat Indokolás [51] határozat} is. [Kúria Kvk.VII.39.090/2024/6. számú végzése].

[109] Az NVB a jogorvoslati jog Alkotmánybíróság és a Kúria által történt értelmezését is figyelembe véve megállapítja, hogy a Ve. 217. § (1) bekezdés szerinti döntés meghozatal során figyelemmel kell lenni arra, hogy az ügyek egyesítése, vagy éppen ellenkezőleg, külön-külön történő elbírálása miként hat ki a jogorvoslati kérelem benyújtójának, valamint – a jogsértő magatartás vagy mulasztás elkövetőjének beazonosíthatósága esetén – a jogsértés elkövetőjének jogaira, különösen is a jogorvoslathoz való jogra és a tisztességes eljáráshoz való jogra.

[110] Mindezek alapján a tárgyi ügy körülményei ismeretében a Kifogástevő jogorvoslathoz való jogának minél teljesebb érvényesülését, valamint a kettős értékelés tilalmának tiszteletben tartását az szolgálta volna, ha az FVB a tárgyi ügyben a két kifogást együttesen bírálja el. Figyelemmel továbbá arra, hogy a két kifogás tárgyában született két döntéssel szemben is

fellebbezéseket terjesztett elő a Beadványozó, az NVB sem kezelhette a két ügyet egymástól elkülönítve, ezért az ügyeket együttes elbírálás alá vonta.”

A Kérelmező1 által benyújtott első kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítása kapcsán:

A fellebbezés alapján a TVB-nek először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy jogsértő-e a HVB 57/2024. (VI. 08.) számú döntése amiatt, hogy a Kérelmező1 kifogását érdemi vizsgálat nélkül elutasította azért, mert azt magánszemélyként (választópolgárként) és nem az Összefogás Hajdúnánásért Egyesület jelölő szervezet képviselőjeként nyújtotta be.

A TVB álláspontja ebben a tekintetben egyértelmű: a Ve. 208. §-a világosan meghatározza, hogy ki jogosult kifogás benyújtására. Eszerint kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére, azaz jogszabálysértésre hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Kifogást a Ve. szabályai alapján tehát bárki benyújthat.

Ebből következően jogszabálysértő módon járt el a HVB akkor, amikor a Kérelmező1 választópolgári minőségét figyelembe nem véve, téves jogértelmezéssel arra a következtetésre jutott, hogy egy jelölt csak azért, mert adott jelölő szervezetnek a jelöltje, nem nyújthat be kifogást a központi névjegyzékben szereplő választópolgárként. A Ve. ilyen jellegű megkülönböztetést nem tartalmaz és ellentétes is volna a kifogás jogintézményével, hiszen minden választópolgárnak joga van arra, hogy bizonyos formai kötöttségek mellett kétségbe vonja a választási eljárásban szereplő személy vagy szervezet eljárásának törvényességét.

Ebből következően a TVB-nek a HVB helyett érdemben kellett vizsgálnia a Kérelmező1 által benyújtott kifogást annak érdekében, hogy a Ve. 14. § (1) bekezdéséből fakadó kötelezettségének eleget téve, a választás törvényes rendjét helyreállítsa.

A Kérelmező2 által benyújtott második kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítása kapcsán:

A fellebbezés alapján a TVB-nek itt először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy jogsértő-e a HVB döntése amiatt, hogy a Kérelmező2 kifogását érdemi vizsgálat nélkül elutasította azért, mert a polgármesteri levél sajtóterméknek minősül, ily módon a levél keltét a sajtótermék megjelenése időpontjaként kell értelmezni és ehhez igazodóan kell vizsgálni a kifogás, mint jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő megtartását és a 2024. június 9-én benyújtott kifogás a június 3-ai megjelenési időponthoz képest számítva elkésztett.

Az 58/2024. (VI. 09.) számú HVB határozattal szemben Kérelmezők által benyújtott fellebbezésben foglaltakkal egyetértve a TVB megállapította, hogy a HVB tévesen értelmezte a Ve. rendelkezéseit akkor, amikor a polgármesteri levelet sajtóterméknek minősítette.

A Ve. 148. § (1) bekezdése egyértelműen meghatározza, hogy a Ve. alkalmazásában sajtóterméknek a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 203. § 60. pontjában meghatározott sajtótermék minősül.

Az Mttv. 203. § 60. pontja szerint „Sajtótermék: a napilap és más időszakos lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánossághoz való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül. A szerkesztői felelősség a médiatartalom kiválasztása és összeállítása során megvalósuló tényleges ellenőrzésért való felelősséget jelenti, és nem eredményez szükségszerűen jogi felelősséget a sajtótermék tekintetében. Gazdasági szolgáltatás az önálló, üzletszerűen – rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzett szolgáltatás.”

A TVB megállapította, hogy a polgármesteri levél nyilvánvalóan nem feleltethető meg az idézett törvényi definíciónak, következésképpen az nem sajtótermék, vagyis a levéllel kapcsolatos kifogás benyújtásának határideje tekintetében nem a Ve. 209. § (3) bekezdését kellett irányadónak tekinteni.

Ugyanakkor azt is vizsgálni kellett, hogy ettől függetlenül a levél a Ve. 140. §-a szerinti kampányeszköznek minősül-e, mert amennyiben igen, úgy a kifogás benyújtására vonatkozó határidő kapcsán az általános szabályokat, vagyis a Ve. 209. § (1) – (2) bekezdéseit kell figyelembe venni.

A levél tartalma alapján a TVB megállapította, hogy az a Ve. 140. §-a szerinti kampányeszköznek minősül, mivel alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére. Ebben azoknak a mondatoknak tanúsított jelentőséget, amelyek egy meghatározott polgármester jelölt támogatására hívják fel a választópolgárok figyelmét.

Mivel a levélnek a hajdúnánási lakosság körében történt terjesztése időintervalluma vonatkozásában a kifogásban előadottakhoz képest ellentétes információ nem merült fel, vagyis annak kézbesítése utolsó napjának a 2024. június 6. napja tekinthető, így a TVB álláspontja szerint az ehhez képest június 09. napján benyújtott kifogás nem tekinthető elkésztetnek.

Ebből következően a TVB-nek a HVB helyett érdemben kellett vizsgálnia a Kérelmező által benyújtott kifogást is annak érdekében, hogy a Ve. 14. § (1) bekezdéséből fakadó kötelezettségének eleget téve, a választás törvényes rendjét helyreállítsa.

Az ügy érdemében történő állásfoglalás:

Jelen ügy lényege, hogy a levél annak megjelenése, tartalma alapján, vagyis összességében a polgármester magánszemélyként, politikusként vagy a helyi önkormányzat képviselőjeként, a helyi közhatalom gyakorlójaként tett nyilatkozatának tekinthető-e. Vagyis az őt is megillető szabad véleménynyilvánítás körében kifejtett tartalmú levélről van-e szó vagy pedig olyanról, amely azt az érzetet kelti, hogy az a közhatalmat gyakorló helyi önkormányzat hivatalos álláspontjának tekinthető és ezzel túlterjeszkedett a közhatalom szereplőivel kapcsolatosan megfogalmazott semlegesség elvén, sértve a Ve. 2. § (1) bekezdésében foglalt c) és e) pontjában foglalt alapelveket.

A TVB áttekintette a vonatkozó, a Kérelmezők által is részben hivatkozott kúriai joggyakorlatot, ugyanakkor vizsgálta az Alkotmánybíróság hasonló ügyekben hozott határozatait is.

E körben a TVB az Alkotmánybíróság 3154/2018. (V. 11.) AB határozatát tekintette elsődleges iránytűnek. Az Alkotmánybíróság ezen döntésében a következőket hangsúlyozta:

„[31] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a Ve. szabályai között nem található olyan előírás, amely ténylegesen arról rendelkezne, vagy arra engedne következtetni, hogy egy polgármester az Alaptörvény szerinti választott tisztségénél fogva nem nyilvánulhatna meg (konkrét esetben nem kampányolhatna valamelyik képviselőjelölt mellett) pártpolitikai vagy egyéb, a tisztségével összefüggésben nem álló kérdésekben. A Kúria erre a következtetésre pusztán a Ve. 2. § (1) bekezdésében rögzített alapelvekből, konkrétan a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség elvéből jutott. Ebből következően ezen tilalom pusztán a jogalkalmazó mérlegelése, és a fentiekben említett határok meghúzása során került kimondásra. Abban az esetben azonban, ha egy tilalmi rendelkezés egy alapjog (jelen esetben a véleménynyilvánítás szabadsága) korlátozásához vezet, és ennek alapja nem egy konkrét jogszabály tiltó rendelkezése, akkor ezen alapjogot korlátozó szabály alapelvekből történő levezetése során a jogalkalmazónak arra kell törekednie – ha az eldöntendő helyzet több lehetséges megoldást is kínál –, hogy az érintett alapjog gyakorlását (megfelelő indok nélkül) a lehető legkisebb mértékben korlátozza.

[32] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság jelen ügy vonatkozásában megállapította, hogy a Kúria támadott végzése, az indítványozó által a választópolgároknak küldött levelet formai és egyes tartalmi elemei alapján alaptörvény-sértően ítélte meg, mivel figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény IX. cikkében deklarált szabad véleménynyilvánításhoz való jog minél szélesebb körű érvényesülését, és az elé tárt ügyet pusztán a Ve. alapelveiből levezetve döntötte el. Ezáltal az is megállapítható, hogy a Kúria a fentiekben rögzített szempontokat, a határok kijelölése során nem megfelelően értékelte. Ilven ügyek esetében ugyanis a jogalkalmazónak alapos mérlegelés alapján arról kell döntenie, hogy a választópolgárok szemében, a pártpolitikusként (vagy bizonyos esetekben magánszemélyként) is megjelenő polgármester az önkormányzat nevében járt-e el, vagy csupán politikai vagy magán véleményét fejtette ki. Ezt pedig nem lehet pusztán az alapján megítélni, hogy feltüntette-e a polgármester (vagy épp más hasonló esetekben az önkormányzati vagy országgyűlési képviselő) ezen tisztségét vagy sem. Az olyan kampányidőszakokban ugyanis, ahol a megnyilvánuló tisztségviselő (jelen esetben a polgármester) nem saját újraválasztásáért kardoskodik, hanem valamely, az adott választáson induló jelölt mellett foglal állást, csak több szempont együttes mérlegelése alapján lehet arra a következtetésre jutni, hogy a tisztségviselő megnyilvánulása sérti a Ve. alapelveit, és így korlátozható az ő véleménynyilvánítási szabadsága. Ezen szempontok pedig esetről-esetre változhatnak. Ennek ellenére mégsem lenne elvárható a polgármestertől, hogy tisztségét és saját tapasztalatait elítölje a választópolgárok előtt, hiszen ők e nélkül is tisztában lennének az ő polgármesteri tisztségével (ahogyan ez valamennyi helyi választott tisztségviselő esetében megállapítható lenne). Így a jogalkalmazónak mindenkor az eset összes körülménye alapján kell megítélnie (jelen esetben) a polgármester kijelentéseit, és nem dönthet csupán az alapján, hogy ő magát polgármesterként tüntette-e fel a választópolgárok előtt.”

Az Alkotmánybíróság által kijelölt szempontrendszer alapján a TVB a polgármesteri levelet mind részleteiben, mind tartalmi összességében vizsgálta:

Ebben a körben pedig arra jutott, hogy az alapvetően egy búcsúlevélnek tekinthető, amelyben a leköszönő polgármester megköszöni a város polgárainak a korábbi választások alkalmával tőlük kapott bizalmat, néhány gondolatban felvázolja, hogy melyek azok az eredmények, amelyekre büszke és amelyeket a választókkal való együttműködésben sikerült elérni abban a 14 évig tartó időszakban, míg ezt a pozíciót betöltötte.

Elmondja véleményét arról, hogy a város olyan fejlődési pályára állt, amelyet megfelelő irányúnak tart, de ettől függetlenül még sok feladat vár a következő városvezetésre.

Ezzel egyidejűleg pedig felhívja a figyelmet arra a polgármesterjelöltre, akit megfelelő személynek tart arra, hogy az általa megkezdett munkát folytassa, aki véleménye szerint mind szakemberként, mind emberileg alkalmas utódja lehet.

A TVB véleménye szerint a sérelmezett levél tartalma, hangulata egyáltalán nem tekinthető olyanak, amiből bárki azt a következtetést vonhatná le, hogy az a közhatalmat gyakorló önkormányzat hivatalos álláspontjának lenne tekinthető és abból annak olvasója azt érezkelné, hogy a közhatalom gyakorlója a semleges pozícióját feladta.

Egy leköszönő felelős vezetőtől nem is várható el, hogy „csak úgy” maga mögött hagyja mindazt, amiért több, mint egy évtizeden keresztül dolgozott, és ne nevezné meg azt a személyt, aki kapcsán mind gondolatiságban, mind az általa képviselt értékek továbbvitelében, mind az addig elindított, pozitív tendenciák folytatásában alkalmas utódot lát, ugyanakkor a döntést a választók akaratára bízta.

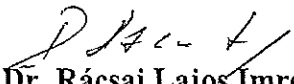
Mindezek alapján a TVB álláspontja, hogy a sérelmezett levél, tartalma alapján Szólláth Tibor, mint magánszemély és egyben politikus, továbbá leköszönő polgármester választópolgároktól történő tiszteletteljes elköszönése polgármesteri minőségében, mely a szabad véleménynyilvánítás kereteit nem lépi túl, nem tekinthető a helyi közhatalom álláspontjának, nem alkalmas arra, hogy az azt a látszatot keltse, hogy a helyi önkormányzat semleges pozícióját feladta.

Mindezek alapján a TVB az elsőfokú határozatokat megváltoztatta és a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A TVB határozata a Ve. 2. § (1) bekezdésén, 43. §-án, 140. §-án, 141. §-án, 148. § (1) bekezdésén, 208. §-án, 209. §-án, 218. §-án, 221. § (1) bekezdésén, 230/A.§-án, a 231. § (5) bekezdés b) pontján, a jogorvoslatról való tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1), (3) bekezdésén, a 224. §-án, valamint a 225 §-án, az illetékfizetési kötelezettségről történő tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Debrecen, 2024. június 14.

Hajdú-Bihar Vármegyei
Területi Választási Bizottság
Debrecen

Dr. Rácsai Lajos Imre
elnök

Erről értesül:

- Hajdúnánás Város Helyi Választási Bizottsága (4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 1.; polghiv@hajdunanas.hu)
- Bódi Judit polgármesterjelölt ()
- Hásás Zoltán egyéni képviselőjelölt ()
- Irattár

